
Numărul și structura populației după domiciliu

Lecturer Ștefan Virgil IACOB PhD (stefaniacob79@yahoo.com)

Artifex University of Bucharest

Ștefan Gabriel DUMBRAVĂ PhD Student (stefan.dumbrava@gmail.com)

Bucharest University of Economic Studies

Cristian Marius RADUȚ PhD Student (radutmc@gmail.com)

Bucharest University of Economic Studies

Abstract

În acest articol autorii au căutat să pună în evidență care este situația actuală a populației care a rezultat din recensământul încheiat în anul 2022.

Populația după domiciliu este cea care își are domiciliul declarat în România, chiar dacă nu are întotdeauna și rezidența. Populația după domiciliu ar trebui să fie elementul esențial în stabilirea cvorumului de vot în alegeri, referendumuri și alte situații de acest gen.

În stabilirea acestui indicator am utilizat datele furnizate de Institutul Național de Statistică, confirmate și de datele care există și pe plan local pentru a pune în evidență un indicator care, la mijlocul anului 2022, era de 21.943.000 de persoane, în scădere față de anul trecut.

În utilizarea unor corelații care există în structura populației, domiciliu, sex, ș.a.m.d., am utilizat datele statistice, am efectuat unele prelucrări ale datelor utilizând instrumentarul statistico-econometric.

Totodată, am căutat să corelăm aceste date cu cele care au rezultat din recensământul încheiat în care datele privind populația după rezidență sunt mai mici, în jur de 19,5 milioane, dar există populație care a plecat între timp în străinătate și probabil își menține domiciliul în România dar are o altă rezidență.

Cuvinte cheie: populație, rezidență, domiciliu, structură, evoluție.

Clasificarea JEL: J30, J60

Introducere

În analiza acestei teme am pornit de la definirea populației după domiciliu care, în România este destul de importantă. Astfel, populația după domiciliu reprezintă numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliul pe teritoriul României, domiciliate după criteriile administrative teritoriale.

Domiciliul persoanei este adresa la care aceasta declară că are locuința principală, trecută în Cartea de Identitate așa cum este luată în evidența organelor administrative ale statului.

Populația după domiciliu reprezintă populația de jure care poate să includă uneori și emigrați care se află pe teritoriul României și și-au declarat în această țară rezidența.

Față de populația după domiciliu, populația rezidentă reprezintă totalitatea persoanelor cu cetățenie română, străini și fără cetățenie care au reședința obișnuită pe teritoriul României.

Rezidența reprezintă populația de facto, care exclude emigranții, dar care include imigranții. Populația rezidentă la o anumită dată a fost determinată conform metodologiei și regulamentelor internaționale respective.

Reședința obișnuită reprezintă locul în care o persoană își petrece în mod obișnuit perioada zilnică de activitate și odihnă, fără a ține seama de absențele temporare pentru recreere, vacanțe, vizite la prieteni, în străinătate și altele.

Se consideră că își au reședința obișnuită într-o zonă geografică specifică doar persoanele care au locuit la reședința obișnuită o perioadă neîntreruptă de cel puțin 12 luni înainte de momentul de referință.

Reședința obișnuită poate să fie aceeași cu domiciliul, dar pot să fie diferite în cazul persoanelor care aleg să-și stabilească reședința obișnuită în altă localitate decât cea de domiciliu din țară sau din străinătate. În acest context, am abordat și aspectele care se referă la emigrație, care înseamnă acțiunea prin care o persoană, care a avut anterior reședința obișnuită pe teritoriul României, încetează să mai aibă această reședință obișnuită întrucât și-a declarat o reședință de cel puțin 12 luni în altă țară.

În contrapartidă, migrația înseamnă acțiunea prin care o persoană care a avut anterior o reședință obișnuită pe un teritoriu străin se stabilește în România și își declară reședința pentru o perioadă de cel puțin 12 luni, fiind considerată astfel persoană rezidentă România în condițiile respective.

Sursa datelor utilizate pentru determinarea populației după domiciliu provine din două tipuri de surse de date, și anume: surse administrative, cum sunt Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date sau Registrul Național de Evidență a Persoanelor, ori Direcția Generală de Pașapoarte; a doua sursă este sursa statistică, care prezintă rezultatele cercetărilor statistice exhaustive, privind natalitatea dar și mortalitatea, respectiv numărul nou-născuților și al celor decedați în interiorul țării în intervalul studiat.

Baza de calcul este o metodă statistică uzitată, anume, este populația după domiciliu folosind metoda componentelor respectiv, populația cu domiciliu în România la momentul $T+1$ este egală cu populația cu domiciliul în țară în domeniul anterior T , numărul de născuți în perioada $T-(T+1)$ ai căror mame au avut domiciliul în România la data nașterii, numărul de persoane

care au decedat în perioada T față de perioada T+1 care aveau domiciliul în România și soldul emigrației care este diferența între imigrări și emigrări în cele două momente de timp. Desigur, există și un coeficient de ajustare care asigură obținerea unor date intermediare.

Totodată, în acest articol ne-am referit și la numărul de cetățeni români cu domiciliul sau reședința în străinătate la sfârșitul anului 2021. Am utilizat datele furnizate de Ministerul Afacerilor Externe, completate prin datele trimise de misiunile diplomatice din străinătate și din care rezultă că la sfârșitul anului 2021 comunitatea cetățenilor români stabiliți în străinătate este de aproximativ 5,7 milioane de persoane. Acestea sunt cele care sunt înregistrate la misiunile diplomatice și consulare și care se modifică, bineînțeles dar este destul de relativ, deoarece nu toate persoanele care s-au stabilit în străinătate au raportat situația personală la misiunile diplomatice și consulare din străinătate.

Literature review

Evoluția naturală a populației este o temă importantă care a fost abordată de o serie de cercetători. Astfel, Anghelache și alții (2018) au evidențiat principalii indicatori utilizați în analiza populației. Chéron și alții (2013) s-au axat pe studiul locurilor de muncă disponibile pe parcursul ciclului de viață. Hili și alții (2016) au făcut o serie de referiri la forța de muncă în condițiile globalizării. Klein și Ventura (2009) au analizat corelația dintre mișcarea forței de muncă și productivitate. Krof și alții (2013) și-au îndreptat cercetările spre studiul comportamentului angajatorilor. Maestas și alții (2016) au studiat impactul îmbătrânirii populației asupra forței de muncă și, implicit, asupra productivității. O temă similară este tratată și de către Oster și alții (2013). Mortensen și Pissarides (2011) au evidențiat elemente ale teoriei șomajului.

Metodologie

Pentru a ușura înțelegerea studiului prezentat în acest articol am extras principalele aspecte metodologice utilizate de Institutul Național de Statistică. Astfel, populația rezidentă reprezintă totalitatea persoanelor cu cetățenie română, străini și fără cetățenie, care au reședința obișnuită pe teritoriul României. Adică populația rezidentă reprezintă populația de facto care exclude emigranții, dar include imigranții.

Populația rezidentă la o anumită dată a fost determinată conform metodologiei și reglementărilor internaționale în domeniu. Reședința obișnuită reprezintă locul în care o persoană își petrece în mod obișnuit perioada zilnică de odihnă, fără a ține seama de absențele temporare pentru

recreere, vacanțe, vizite la prieteni și rude, afaceri, tratamente medicale sau pelerinaje religioase.

Se consideră că își au reședința obișnuită într-o zonă geografică specifică doar persoanele care au locuit la reședința obișnuită o perioadă neîntreruptă de cel puțin 12 luni înainte de momentul de referință.

Reședința obișnuită poate să fie aceeași cu domiciliul sau poate să difere, în cazul persoanelor care aleg să-și stabilească reședința obișnuită în altă localitate decât cea de domiciliu din țară sau străinătate.

Emigrație înseamnă acțiunea prin care o persoană care a avut anterior reședința obișnuită pe teritoriul României încetează să mai aibă reședința obișnuită pe teritoriul acesteia pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie de cel puțin 12 luni.

Imigrație înseamnă acțiunea prin care o persoană își stabilește reședința obișnuită pe teritoriul României pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie de cel puțin 12 luni, după ce, în prealabil, a avut reședința obișnuită într-o altă țară.

Populația după domiciliu reprezintă numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliul pe teritoriul României, delimitat după criterii administrativ-teritoriale.

Domiciliul persoanei este adresa la care aceasta declară că are locuința principală, trecută în cartea de identitate, așa cum este luată în evidența organelor administrative ale statului. Altfel spus, populația după domiciliu reprezintă populația *de jure* care poate să includă și emigranții.

Vârsta medie a populației reprezintă media vârstelor unei populații, prin vârstă înțelegând acea variabilă demografică continuă ce exprimă timpul scurs de la data nașterii unei persoane până la un anumit moment de observare. Se determină după formula:

$$\bar{x} = \frac{\sum (x + 0,5) \times P_x}{\sum P_x}$$

unde: x = vârsta în ani împliniți;

P_x = numărul locuitorilor de vârstă x ;

0,5 = jumătate de an considerată drept echivalent mediu al variației abaterilor față de data exactă a împlinirii unei vârste oarecare.

Vârsta mediană este un indicator ce împarte populația unei țări în două părți egale, vârsta mediană fiind acea valoare de mijloc.

Indicele de îmbătrânire a populației reprezintă numărul persoanelor vârstnice, de 65 ani și peste, care revine la 100 persoane tinere, sub 15 ani.

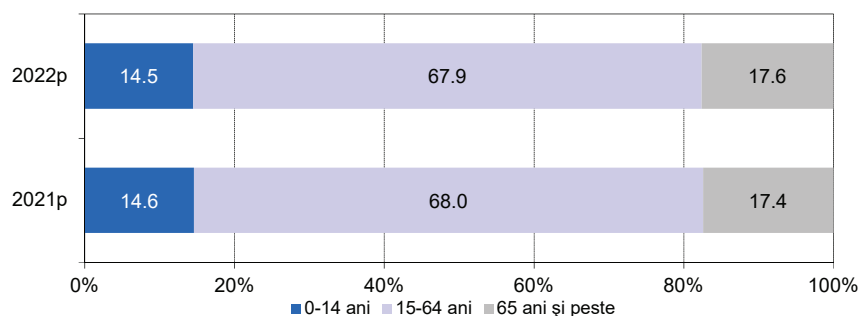
Date, rezultate și discuții

La data de 01 iulie 2022, populația după domiciliu din mediul urban a fost de 12.337 mii persoane, în scădere față de 01 iulie 2021 (0,6%). De asemenea, populația feminină la 01 iulie 2022 a fost de 11.234 mii persoane, în scădere cu peste 51 mii de persoane față de aceeași dată a anului precedent.

Procesul de îmbătrânire demografică s-a accentuat comparativ cu 01 iulie 2021, prin creșterea (cu 0,2%) ponderii populației vârstnice (de 65 ani și peste) și prin scăderea ușoară (cu 0,1%) a ponderii persoanelor tinere (0-14 ani).

Structura populației după domiciliu pe grupe mari de vârstă, la 01 iulie 2021

Figura 1

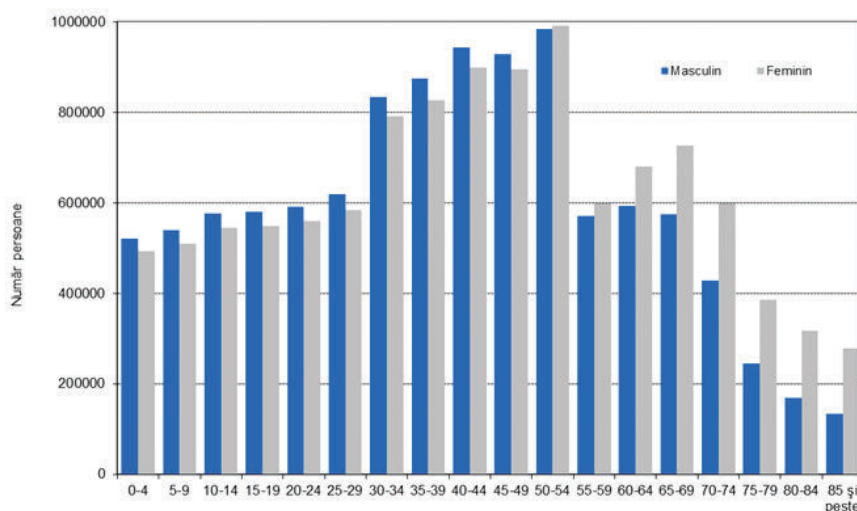

Sursa: INS. Date prelucrate de autori.

Indicele de îmbătrânire demografică a crescut de la 119,3 (la 01 iulie 2021) la 121,1 persoane vârstnice la 100 persoane tinere (la 01 iulie 2022). De asemenea, vârsta medie a populației a fost de 42,1 ani, cu 0,1 ani mai mare decât la 1 iulie 2021. Vârsta mediană a fost de 42,6 ani, în creștere cu 0,2 ani față de 1 iulie 2021.

Populația după domiciliu pe grupe de vârstă și sexe, la 01 iulie 2022

Figura 2

Sursa: INS. Date prelucrate de autori.

La 01 iulie 2022, cea mai mare pondere în totalul populației o deținea grupa de vârstă 50-54 ani (9,0%). În rândul persoanelor de sex masculin, ponderea acestei grupe de vârstă a fost de 9,2%, iar la cele de sex feminin de 8,8%. Ponderea grupei de 0-4 ani a fost de 4,6%, mai mică decât cea a grupei de 5-9 ani (4,8%) și a celei de 10-14 ani (5,1%).

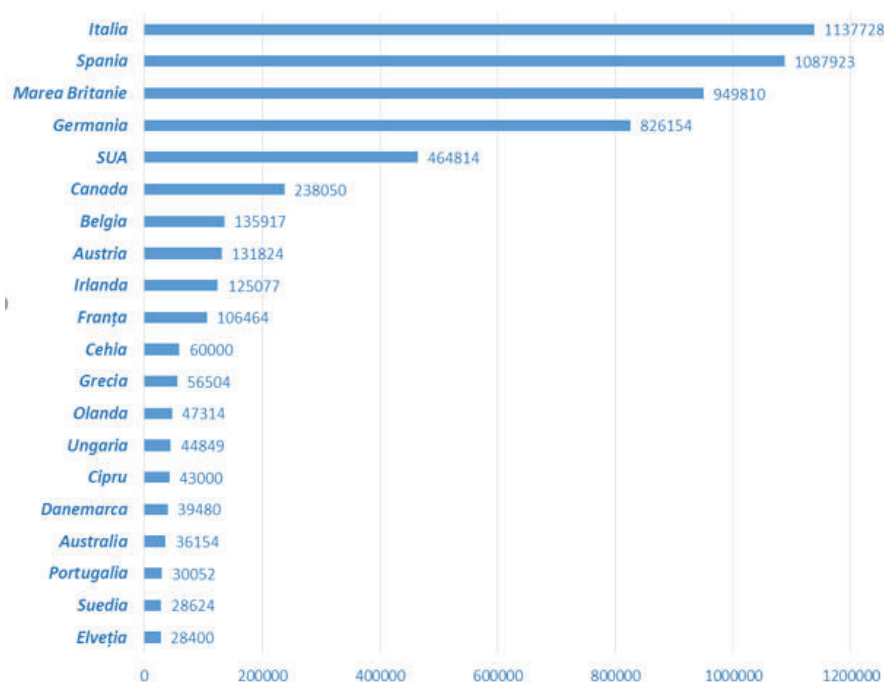
Cele mai recente date statistice privind prezența cetățenilor români în străinătate, puse la dispoziție de către autoritățile statelor de reședință responsabile de evidența străinilor au fost transmise de misiunile diplomatice/oficiile consulare, la finalul anului 2021.

Potrivit cifrelor puse la dispoziția misiunilor diplomatice și oficiilor consulare române de autoritățile locale, dimensiunea comunității cetățenilor români stabiliți în străinătate este de aproximativ 5,7 milioane persoane.

În figura numărul 3 este prezentată situația țărilor după numărul cetățenilor români cu domiciliul sau reședința în străinătate în anul 2021.

Situația țărilor după numărul cetățenilor români cu domiciliul sau reședința în străinătate în anul 2021

Figura 3

Constatăm că Italia ocupă un loc fruntaș în ceea ce privește situația cetățenilor români cu domiciliul sau reședința în străinătate în anul 2021 (1.137.728 de români), urmată îndeaproape de Spania și Marea Britanie. La polul opus se află Elveția, Spania și Portugalia cu un număr de aproximativ 30.000 de români.

Dimensiunea reală a comunității române din străinătate prezintă un anumit grad de relativitate. Pe de o parte, din bazele de date ale serviciilor de imigrări străine au fost radiați, de regulă, cetățenii români care au dobândit și cetățenia statului de reședință, aceștia nemaifiind înscrși și nemaiputând fi identificați în evidențele oficiale de pe plan local ca cetățeni români. Se poate astfel estima că, în străinătate, persoanele cu dublă sau multiplă cetățenie, dintre care una este cetățenia română, ating o proporție semnificativă. Pe de altă parte, evidențele respective nu includ cetățenii români care nu și-au reglementat legal situația juridică în raport cu statul de reședință.

O problemă particulară apare la nivelul Uniunii Europene, în care locuiesc majoritatea cetățenilor români stabiliți în străinătate, aproximativ 3,9 milioane persoane.

Concluzii

Din studiul acestui articol se desprind o serie de concluzii. În primul rând, populația după domiciliu a scăzut an de an, ajungând sub 20 de milioane în anul 2022. Aceasta se datorează deceselor precum și emigrărilor care au fost mult mai numeroase decât imigrările.

O altă concluzie este aceea că populația după domiciliu poate să scadă în continuare datorită condițiilor de trai și aspectului economic pe care îl vizează o serie de cetățeni români, care pleacă și se stabilesc în străinătate, mai ales în Uniunea Europeană, în baza criteriului liberei circulații a persoanei în Uniunea Europeană.

Unii dintre cei care pleacă în străinătate pentru a-și găsi un loc de muncă temporar sau pe durată mai lungă, mai bine plătit, cu timpul se hotărăsc și rămân definitiv în aceste țări.

O altă concluzie este aceea că trebuie să se întreprindă măsuri deosebite de a acorda sprijin, mai ales tinerei generații, pentru a-și găsi locuri de muncă și a nu mai emigra din interese economice.

Bibliografie

1. Anghelache, C., Barbu, C.M., Anghel, M.G., Căpușeanu, S. (2018). *Study of population by domicile and residence. Natural movement and imbalances*. Theoretical and Applied Economics, XXV (2018), 4 (617), Winter, 25-38
 2. Chéron, A., Hairault, J.O., Langot, F. (2013). *Life-Cycle Equilibrium Unemployment*. Journal of Labor Economics, 31 (4), 843-882.
 3. Hili, A., Lahmandi-Ayed, R., Lasram, H. (2016). *Differentiation, labor market and globalization*. The Journal of International Trade & Economic Development, 25 (6), 809-833
 4. Klein, P. and Ventura, G. (2009). *Productivity differences and the dynamic effects of labor movements*. Journal of Monetary Economics, 56 (8), 1059–1073
 5. Kroft, K., Lange, F. and Notowidigdo, M. (2013). *Duration Dependence and Labor Market Conditions: Evidence from a Field Experiment*. Quarterly Journal of Economics, 128 (3), 1123–1167
 6. Maestas, N., Mullen, K., Powell, D. (2016). *The effect of population ageing on economic growth, the labor force and productivity*. National Bureau Of Economic Research, Cambridge, Working Paper no. 22452
 7. Mortensen, D., Pissarides, C. (2011). *Job Creation and Job Destruction in the Theory of Unemployment*. Economic Policy, 1, 1-19
 8. Oster, E., Shoulson, I., Dorsey, E. (2013). *Limited Life Expectancy, Human Capital and Health Investments*. American Economic Review, 103 (5), 1977–2002
- *** <https://insse.ro/cms/ro>